

INSTITUTIONEN FÖR MEDICIN

VFU-guide

Apotekarprogrammet, termin 5 HT26

Malin Sténhoff och Tove Hedenrud

GÖTEBORGS UNIVERSITET | AVDELNINGEN FÖR SAMHÄLLSMEDICIN OCH FOLKHÄLSA

Innehållsförteckning

Allmän information	2
Om kursen	2
Förkunskapskrav	2
Egenvårdsområden som ingår i kursen.....	2
Moment som ingår i kursen	3
Kursplan och kurslitteratur	3
Tid på apoteket	3
Möjlighet att vara på andra apotek	3
Lästid	4
Frånvaro	4
Handledning.....	4
Examination	4
Förväntade studieresultat.....	5
Examinationsmoment apotek.....	5
Examinationsmoment universitet.....	6
Ersättning till student.....	6
Studentförsäkring	6
Praktisk information och checklista för studenter.....	7
Praktisk information och checklista för handledare	11
Kort introduktion till medarbetare på apotek	14
Självreflektion över kunskapsbehov inom egenvårdsområdet - Student.....	16
Slutrapport för Tillämpad apoteksfarmaci med inriktning mot egenvårdsrådgivning – handledare...	18
ÖVRIGT	19

Alla bilagor finns för nerladdning på hemsidan eller Canvas

Kort introduktion till medarbetare på apoteket	Bilaga 1
Reflektiv dagbok	Bilaga 2
Självreflektion över kunskapsbehov inom egenvårdsområdet	Bilaga 3
Slutrapport – handledare	Bilaga 4

Allmän information

Nedanstående gäller studenter som går kursen Tillämpad apoteksfarmaci med inriktning mot egenvårdsrådgivning (verksamhetsförlagd utbildning på apotek, VFU) på Apotekarprogrammet vid Göteborgs universitet. Kursen består av teori och praktiskt arbete där studenten skall lära sig att tillämpa sina teoretiska kunskaper. Godkänd kurs i Tillämpad apoteksfarmaci är ett krav för att kunna ansöka om yrkeslegitimation. Ytterligare information om innehåll i kursen finns på Canvas (student) och på Apoteksfarmacis hemsida (handledare): <https://apoteksfarmaci.nu>

Om kursen

Kursen inleds med en föreläsning om kommunikation samt introduktion till egenvård. Därefter följer VFU på apotek, med fokus på egenvård och kundkommunikation. Studenterna ska få en översiktlig kunskap om egenvårdssortimentet och specifikt fördjupa sig inom några definierade områden där de även ska kunna ge råd. Gränsdragning mot sjukvården ska diskuteras men det examineras inte på denna kurs. Studenterna ska även regelbundet stå med i receptkanal och iaktta hur kommunikation sker med kunder för att kunna skriva egna reflektioner kring sådana kundmöten. Studenterna ska inte utföra kassaarbete. Kursen avslutas med egenvårdstest på apoteket, inlämningsuppgifter samt examinerande seminarier i egenvård på universitetet.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs godkända kurser/moment om 75 hp från termin 1-4, därav grundläggande kemi och cellbiologi motsvarande termin 1 och 2, samt genomgångna kurser termin 3-5 till och med Farmakologi, läkemedelskemi och sjukdomslära 2 (FLS512).

Egenvårdsområden som ingår i kursen

Förkylning

- feber
- halsont
- hosta/heshet
- snuva/nästäppa

Värk

- huvudvärk
- ledbesvär
- skelett- och muskelskador
- nack- och ryggbesvär
- mensvärk
- tandvärk

Hud och hår

- torr hud
- eksem
- svampinfektion: hud, nagel och hårbotten (*ej genital svampinfektion*)

Moment som ingår i kursen

- Kursstart/upprop*
- Föreläsning
 - Kommunikation
 - Introduktion till egenvård
- Utforska egenvårdshyllorna
- Veckokundfall
- Veckotema receptur
- Digital redovisning om hållbar utveckling*
- Digitala diskussioner om veckokundfall och veckoteman*
- Reflektiv dagbok (Bilaga 1)
- MyDispense
- Quiz med dosberäkning*
- Muntligt egenvårdstest, på apotek*
- Skriftliga inlämningsuppgifter* (laddas upp på Canvas)
 - Reflektion om kommunikation vid recept- och egenvårdsexpedition
 - Självreflektion över kunskapsbehov inom egenvårdsområdet (Bilaga 2)
- Egenvårdspresentation/grupparbete*
- Examinande seminarier i egenvård*
- Slutrapport av handledare* (Bilaga 3)

*Obligatoriska moment i kursen

Kursplan och kurslitteratur

Båda hittar du på Canvas.

Tid på apoteket

Studenten har under hela VFU-perioden studentstatus och skall därför inte ersätta ordinarie personal. Kursen bedrivs på heltid, lunch ingår inte i dessa 40 timmar. Den verksamhetsförlagda utbildningen på apotek bedrivs dagtid på vardagar (mellan kl. 8 och 19). I de 40 timmarna per vecka har studenterna en viss lästid (se sid. 4).

Möjlighet att vara på andra apotek

Studenten kan få möjlighet att följa arbetet på olika typer av apotek, särskilt då VFU-apoteket är litet (en receptkanal eller begränsat egenvårdsutbud). VFU på apotek inom olika apotekskedjor är möjligt, dock inte för att förbereda en kommande anställning. Sammanlagt kan tre dagar tillbringas på annat apotek och kursansvarig behöver inte informeras. Student hittar själv apotek och utbildad handledare är inte nödvändigt.

Lästid

Under hela kursen ingår lästid, motsvarande 15% av veckotiden, för att läsa in sig på valfritt ämne inom kursens innehåll, göra inlämningsuppgifter samt arbeta med MyDispense. Genomläsning av apotekens material eller arbete med interna utbildningar ska inte läggas på lästiden utan är en del av VFU på apotek. Lästiden förläggs i största möjliga mån enligt studentens önskemål men bestäms alltid i samråd med handledaren.

Frånvaro

Om studenten under VFU-perioden är frånvarande på grund av sjukdom eller VAB så görs en individuell bedömning av studentens möjlighet att uppnå lärandemålen under pågående kurs. Kursansvarig vid studentens lärosäte gör bedömningen i samråd med studentens handledare. Ett enstaka tillfälle behöver inte tas igen om studenten uppnår målen. Vid omfattande/upprepad frånvaro måste studenten gå om kursen.

Handledning

Alla studenter som går kursen ska ha en utsedd handledare på apoteket, vilken ansvarar för genomförandet av kursen. Handledaren ska ge studenten löpande återkoppling under hela kursen. Studenterna har rätt till minst en timmes handledning per vecka, vilket är reglerat i den överenskommelse som undertecknats nationellt av både lärosäten och apotekskedjor. Det är apotekschefens skyldighet att tillse att handledaren kan fullgöra detta.

Examination

Examinationen består av flera delar där en del sker på apoteket och en del på universitetet. Examinator för kursen är ansvarig lärare på universitetet. Som underlag för examinationen används den bedömning som apoteket gör i slutet av kursen (Slutrapport handledare). Slutrapporten ska fyllas i och skrivas under av både handledare och chef. Inskannad rapport mejlas (som en sammanhållen fil) till kursansvarig på Göteborgs universitet så snart som möjligt. Vid tveksamheter kring bedömning kontaktas kursansvarig/examinator vid Göteborgs Universitet.

På kursen ges betygen Underkänd eller Godkänd. För att erhålla betyget Godkänd ska vid kursens slut alla de förväntade studieresultaten samt alla obligatoriska moment/uppgifter vara inlämnade och godkända.

Förväntade studieresultat

Under kursen omsätts teoretiska kunskaper i praktiskt arbete. En generell insikt i arbete på apotek är värdefull men det är viktigt att lärandemålen prioriteras.

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- ☐ redogöra för sortiment och rekommenderad användning inom ett egenvårdsområde med god presentationsteknik.
- ☐ uppvisa god kunskap inom egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår. *
- ☐ ge råd om självmedicinering och livsstilsfaktorers påverkan på hälsan inom egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår på ett för målgruppen anpassat språk. *
- ☐ problematisera och ge exempel på apotekens arbete för hållbar utveckling.
- ☐ med utgångspunkt i kommunikationsteorier, reflektera kring kundmöten i receptur och egenvård med syfte att främja en god läkemedelsanvändning.
- ☐ visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsrådgivning. *

*lärandemål som kommer att bedömas på apoteket

Förväntade studieresultat: Kunskap

Studenten ska ha efter avslutad kurs ha god kunskap om sortimenten för egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår. Dessutom behöver studenten uppvisa goda kunskaper om vem som inte bör rekommenderas ett visst preparat inom dessa egenvårdsområden.

Förväntade studieresultat: Kommunikation

Studenten ska visa förmåga att möta individer på ett respektfullt och förtroendeingivande sätt. Genom god dialog med kunden ska studenten kunna ta reda på individens behov och anpassa sin kommunikation till varje enskild person på ett för individen anpassat språk (god svenska, undvika facktermer).

Förväntade studieresultat: Rådgivning

Studenten ska, utifrån kundens behov, kunna ge information, råd och/eller rekommendationer, inom egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår. Vidare ska studenten kunna ge råd om livsstilsfaktorers påverkan på hälsan inom dessa egenvårdsområden.

Examinationsmoment apotek

På apoteket genomför studenten ett muntligt test. Testet går ut på att studenten och handledaren genomför rollspel. Handledaren kommer att agera kund och presentera olika fall inom de angivna egenvårdsområdena. För varje fall behöver studenten få tillräckligt med information om kunden för att kunna ge lämpliga råd. Studentens insats under examinationen kommer att bedömas utifrån ett antal, av universitetet, fastställda kriterier. Handledare kommer att bedöma om studenten blir godkänd eller underkänd på testet. Om handledaren inte är van att arbeta i egenvården kan den person som agerar kund under det muntliga testet vara en annan kunnig receptarie/apotekare från apoteket och bedömningen av studenten görs gemensamt av dessa två.

Studenterna ska också skriva en självreflektion om sina behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsrådgivning. Denna reflektion ska studenterna lämna till sin handledare som ska läsa och

värdera den innan den lämnas in till kursansvarig. Observera att handledaren måste skriva under reflektionen. Därefter kan studenten själv skanna in dokumentet och ladda upp filen på Canvas.

Examinationsmoment universitet

Under pågående VFU ska man arbeta med inlämningsuppgifter, reflektioner om kommunikation vid recept- och egenvårdsexpedition, som laddas upp på Canvas. En uppgift om hållbar utveckling redovisas muntligt.

På universitetet ska studenten tillsammans med kursare göra en presentation kring ett egenvårdsområde (obligatoriskt grupparbete). Detta ska redovisas i en Power Point-presentation. Samtliga grupper presenterar sitt arbete vid ett seminarium.

Ersättning till student

Eventuell ersättning under VFU (inklusive ersättning för eventuella fördyrade omkostnader) regleras av varje enskild apotekskedja. Information finns på www.apoteksfarmaci.nu innan studenternas ansökningsperiod.

Studentförsäkring

När ni är registrerade på en kurs och är ute på VFU är ni försäkrade genom universitetet. Det finns information på studentportalen: <https://studentportal.gu.se/handledning-och-stod/forsakring/>

Fullständiga villkor finns här: <https://www.kammarkollegiet.se/forsakringar-riskhantering/studier/studenter-pa-universitet-och-hogskola/forsakringsvillkor>

Ni är försäkrade vid skada men inte vid stöld. Det kan alltså behövas komplettering via hemförsäkring.

Praktisk information och checklista för studenter

När du blivit placerad på ett apotek:

- ☐ Ta kontakt med din handledare så snart du fått veta din placering
- ☐ Hämta in nödvändig information om kursens utformning från Canvas
- ☐ Ordna eventuellt boende

Att tänka på innan kursen börjar:

- ☐ När du kommer till apoteket blir du en del av apotekets verksamhet
- ☐ På apoteket kommer även du som student att vara företagets ansikte utåt. Du måste därför anpassa kläder och smink efter de regler och riktlinjer som gäller på respektive apotek
- ☐ Det är ej tillåtet att snusa, ha parfym, tugga tuggummi eller ringa privata samtal på VFU-tid
- ☐ Ta del av de regler som gäller på det lokala apoteket
- ☐ Ta med inneskor och använd dem
- ☐ Det är viktigt att hålla tiderna, ring alltid och meddela om du är försenad eller sjuk
- ☐ Repetera gärna delar av tidigare kurser på programmet

Under kursen

Egenvård

För att uppnå lärandemålen inom egenvård är det viktigt att studera egenvårdsområdena både teoretiskt och praktiskt. De teoretiska studierna sker med hjälp av kurslitteraturen. De praktiska studierna sker genom att du deltar i egenvårdsrådgivningen på apoteket. Hur detta sker bestäms i samråd mellan dig och din handledare. Ett första praktiskt steg är att gå bredvid och lyssna när dina apotekskollegor hjälper egenvårdskunder. Nästa steg är att ge egna råd till egenvårdskunder när någon erfaren står bredvid och lyssnar. Det är viktigt att du som student får pröva på att ge råd och därefter får konstruktiv återkoppling från den som medlyssnat. Man kan inte utveckla en förmåga utan egen erfarenhet. Ett tips vid inläsning kan vara att studera tillsammans med en kursare.

Veckokundfall på Canvas finns till för dig som ett redskap att tillämpa dina kunskaper inom egenvårdsområdena på kursen. Varje vecka kommer det att finnas tre nya kundfall publicerade på Canvas. Kundfallen ger dig möjlighet att reflektera över olika kundmöten. Det kan även vara ett diskussionsunderlag för dig och din handledare, andra farmaceuter eller egenvårdstekniker på apoteket samt med andra studenter på kursen. Varje vecka avslutas med ett digitalt diskussionsmöte om veckotema och veckans kundfall.

Steg 1 (på universitetet):

- Kursintroduktion om upplägg av egenvården, innehåll, krav, mål och examination.
- Föreläsning om kommunikation

Steg 2:

- Egen inläsning av kurslitteratur och veckokundfall
- Egen genomgång av egenvårdsprodukter/bipacksedlar och litteratur som finns på ditt VFU-apotek
- Skuggning av kollegor i egenvården, dvs du går bredvid och lyssnar när dina apotekskollegor hjälper egenvårdskunder

Steg 3:

- Du tar successivt egna kunder i egenvården. Genom medlyssning får du konstruktiv återkoppling på dina styrkor och vad du behöver förbättra. Hur och när detta sker bestäms i samråd mellan dig och din handledare.

Steg 4:

- Egenvårdstest på apoteket.

Vad behöver man ta reda på för att kunna ge bra råd till en egenvårdskund?

För att kunna ge en kund lämpliga råd i enskilda fall behöver du anpassa dina frågor efter situationen. Följande frågor kan dock vara till stöd vid dina teoretiska och praktiska studier:

- Vilken typ av besvär / symptom / område gäller det?
- Vem har symptomen?
- Lider personen även av andra symptom eller sjukdomar?
- Hur länge har personen haft symptomen?
- Är det första gången besvären uppkommer?
- Äter personen några andra läkemedel?
- Ta reda på om kunden har någon allergi, är gravid eller om interaktion med andra läkemedel finns som kan påverka dina råd till kunden.

Receptur

Under kursen är du den största delen av tiden i egenvården, men **minst 3 timmar per vecka** ska du även stå med i receptkanal och iaktta kundkommunikation. Utifrån olika veckoteman ska du reflektera över hur kommunikation sker samt hur den kan variera utifrån olika situationer, kunder och farmaceuter. Skriv gärna ner dina reflektioner (se reflektiv dagbok), de blir ett bra underlag till din reflektion om kommunikation (inlämningsuppgift) och till de fyra digitala diskussionsmötena om veckoteman och kundfall. Om handledaren bedömer det lämpligt kan studenten även få ta enstaka kunder i recepturen (med handledaren bredvid), men det är inget som ingår i denna kurs.

Reflektiv dagbok

Att skriva reflektiv dagbok (Bilaga 2) är ett bra sätt att lära sig identifiera lärsituationer i kundmöten. Du skriver ner det som inträffade, hur du löste situationen, vad du lärde dig och hur du kan använda detta i framtiden. Genom att använda dessa påminnelseappar (se nedan) så kan du snabbt och enkelt dokumentera lärsituationer i kundmöten och spara dem till diskussion med din handledare

Lärtilfälle	nr	Datum	Diskuterat med handledare?
Vad hände?		Hur löstes problemet?	Vad lärde du dig och hur kommer det att påverka ditt sätt att agera framöver?

vid ett senare tillfälle. Detta är alltså ingen inlämningsuppgift utan du använder det som ett stöd i vardagen.

MyDispense – Virtuellt apotek för farmaceutisk träning

MyDispense är ett webbaserat, virtuellt apotek som ger dig möjlighet att träna viktiga farmaceutiska färdigheter i en säker och interaktiv miljö. Under den korta VFU-kursen kan du till exempel öva på rådgivning inom egenvård och göra misstag utan att äventyra patientsäkerheten.

Verktøget innehåller fiktiva kundfall där du får testa dina kunskaper och ta del av omedelbar feedback. Det är ett frivilligt komplement till din VFU och ger dig möjlighet att utveckla och stärka dina praktiska färdigheter. MyDispense har utvecklats av Monash University, Australien, och har anpassats till svensk standard och lagstiftning i samarbete mellan Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Uppsala universitet och Umeå universitet.

Mer information om MyDispense, samt hur du anmäler att du vill använda verktøget, hittar du på kursens Canvassida.

Inlämningsuppgifter Canvas

Hållbar utveckling på apotek

Hållbar utveckling (HU) omfattar ekonomisk, social och miljömässig utveckling (Agenda 2030) som leder till mänskligt välbefinnande utan att skada planeten och dess resurser. De tre dimensionerna av hållbarhet berör också apotekens verksamhet, exempelvis Mål 3 (säkerställa hälsosamma liv), Mål 10 (minskad ojämlikhet) och Mål 12 (hållbar produktion).

I kursplanen finns följande lärandemål: "Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna problematisera och ge exempel på apotekens arbete för hållbar utveckling."

Ovanstående lärandemål examineras genom en individuell muntlig presentation där ni ska problematisera kring hållbar utveckling på apotek.

Som stöd för uppgiften ingår kurslitteratur. Mer information om uppgiften får du muntligt vid kursstart samt skriftligt på Canvas.

Reflektion om kommunikation vid recept- och egenvårdsexpedition

Kommunikation är ett viktigt område för hela yrkeslivet, oavsett var man arbetar och vem man arbetar med. När det gäller kommunikation kring läkemedel har man funnit att det finns ett glapp mellan de råd som kunder önskar och de råd som kunder får på apoteket. Detta utgör givetvis ett hinder för god kommunikation mellan personal och kund. Forskning har också visat att apotekspersonal oftast är dominerande i dialogen på apoteket och att kunder i genomsnitt ställer tre frågor per konsultation.

Introduktionsföreläsningen och boken "Communication skills in pharmacy practice" ger dig verktyg för att bli en god kommunikatör om läkemedel, men en del måste man lära genom erfarenhet. Till denna uppgift kan du även söka annan vetenskaplig litteratur såsom böcker eller vetenskapliga artiklar. För artiklar inom området rekommenderas Scopus.

Under kursens gång ska du skriva en reflektion som ska bestå av tre inlägg, det första inlägget innan du kommer till ditt VFU-apotek. Du ska även reflektera både över kommunikation i egenvården och

vid receptexpedition. Eftersom du inte får ge råd vid receptexpedition kommer inlägg om en sådan situation att handla om någon annans kommunikation, men du kan använda det och reflektera över hur du själv skulle ha gjort och hur du kommer att göra i en liknande situation i framtiden.

Mer information om uppgiften får du muntligt vid kursstart samt skriftligt på Canvas.

Självreflektion över kunskapsbehov inom egenvårdsområdet

Denna reflektion (Bilaga 3) ska visa vilken insikt du har om dina egna behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsområdet samt om dina styrkor och svagheter som egenvårdsrådgivare. Reflektionen ska lämnas till handledaren som lämnar sina synpunkter på din bedömning och signerar den.

Därefter laddas dokumentet upp på Canvas.

Praktisk information och checklista för handledare

Checklistan kan användas som stöd för dig som handledare i planeringen inför att ta emot din student.

Innan studenten kommer ska du som handledare:

- ☐ Sätta av tid för introduktion av studenten första dagen
- ☐ Ordna anteckningsblock/bok, arbetskläder*, namnskylt*, skåp och pärm till studenten
- ☐ Ordna med eventuella koder
- ☐ Kontakta personer som ska hjälpa till med handledningen
- ☐ Informera övrig personal om att studenten kommer
- ☐ Poängtera att studenten är under utbildning och inte får betraktas som personalresurs
- ☐ Kontakta VFU-ansvarig på din apotekskedja för att se vilka rutiner och nivåer som gäller för eventuell ersättning till studenten på just ditt apotek
- ☐ Se till att studenten känner sig väl mottagen (tex genom att skriva "Välkommen" på anslagstavlan)

* När det gäller arbetskläder så är det bra om studenten kan vara klädd som övrig personal. Apoteket avgör själva vilken typ av arbetskläder som är passande men studenten ska inte behöva betala för arbetskläder. När det gäller namnskylt kan det gärna stå "Student" på skylten, inte praktikant, så att ingen av misstag tror att personen är prao-elev.

Introduktion av studenten:

Följande ämnen ska beröras:

Praktisk information

- ☐ Ordningsregler (tuggummi, snus, inneskor, ingen parfym, raster, privata samtal, mobiltelefon)
- ☐ Ordnings- och säkerhetsbestämmelser (arbetstider, schema, brandsäkerhet, hur anmäler man om man är sjuk o.s.v.)
- ☐ Säkerhet (utrymningsvägar, larm, rån)
- ☐ Tystnadsplikten och sekretess
- ☐ Anteckna anhöriguppgifter
- ☐ Studentens rättigheter och skyldigheter, ersättningsregler
- ☐ Information om koder, nycklar, passerkort
- ☐ Visa lokalerna
- ☐ Presentera studenten för övrig personal
- ☐ Visa läsplatsen
- ☐ Arbetsmiljöfrågor och ergonomi
- ☐ Apoteksaktörens vision och idé, samt verksamhet och organisation
- ☐ Apoteksaktörens rutiner

Information om kursen

- ☐ Kursplanens innehåll som rör VFU på apoteket (information om detta sker även på universitet)
- ☐ Arbetstid, lästid och schema
- ☐ Studentens och handledarens roll och uppgift under kursen
- ☐ Bedömning
- ☐Handledning

Övrigt

- ☐ Ordna möte mellan chef och student
- ☐ Gå igenom det lokala hållbarhetsarbetet

Under kursen

Lägg upp en plan för studenten utifrån dennes tidigare erfarenheter av kommunikation, rådgivning och egenvård. Planering framåt och återkoppling är dina övergripande viktigaste uppgifter. Alla i personalen får gärna vara delaktiga i studentens dagliga lärande på apoteket. Skriv gärna ut Bilaga 1 och sätt upp den på lämpligt ställe och lägg den i lunchrummet så vet alla på apoteket vad studenten ska göra under sin VFU.

Varuhantering ska vara en mindre del av tiden på apotek och ha ett särskilt syfte, till exempel att utforska användningsområde eller olika administrationsformer för samma substans. För både egenvård och receptur finns en föreslagen struktur i VFU-guiden för studentens gradvisa lärande (se Praktisk information och checklista för studenter). Veckovisa kundfall i egenvård och temaveckor för observation i recepturen ger studenten möjlighet att jobba med olika områden varje vecka. Gå gärna igenom kundfall och teman vid era veckomöten. Det är viktigt att du som handledare är med studenten någon gång i egenvården varje vecka och ger studenten fördjupad återkoppling kring varför man ger vissa råd i egenvård. Återigen vill vi understryka hur viktigt det är att studenten får pröva på att ge råd och därefter får konstruktiv återkoppling från den som medlyssnat. *Man kan inte utveckla en förmåga utan egen erfarenhet.*

När egenvårdstestet är genomfört och bedömt av dig är det viktigt att du också går igenom testet med studenten. Lyft gärna fram vad studenten gjorde särskilt bra, och varför, men också vad studenten behöver utveckla (även om studenten är godkänd på testet). I slutet av kursen ska studenten skriva en självreflektion om sina behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsrådgivning. Denna reflektion ska studenterna lämna till sin handledare som ska läsa och värdera den. Anser du att studenten har god insikt i sin utveckling och vad som behöver utvecklas ytterligare?

I slutet av kursen

Gå igenom slutrapporten tillsammans med din student (Bilaga 4). Diskutera igenom punkterna med studenten och motivera hur du bedömer att studenten har uppnått eller inte uppnått de förväntade studieresultaten för de olika momenten.Handledarens slutrapport ligger till grund för examinationen av kursen. Du tar ställning till huruvida respektive delmål på kursen har uppnåtts av studenten och om man kan rekommendera att studenten ska bli godkänd på kursen.

Samtliga delmål som studenten ska uppfylla finns i slutrapporten. Ett av de svåraste att bedöma är följande: *Visa förmåga att anpassa sin kommunikation till varje enskild person på ett för individen anpassat språk.* I detta mål ligger både förmågan att uttrycka sig enkelt, utan fackuttryck, och att tala förståelig svenska. Det är mycket viktigt att ge återkoppling på svenska språket så att studenten kan arbeta på att förbättra detta, om så behövs, under den resterande tiden på Apotekarprogrammet. Bristande svenska kan vara acceptabelt halvvägs genom utbildningen men under den avslutande VFU-perioden (termin 10) kan det bidra till underkänt resultat på hela kursen. Att ge återkoppling på språket hjälper studenten att på alla sätt bli en kompetent apotekare!

Den ifyllda slutrapporten (Bilaga 3) ska signeras av både handledare och apotekschef och ska vara kursansvarig tillhanda senast en vecka efter avslutad VFU på apoteket. **Skanna in rapporten som en sammanhängande fil** och mejla den till: tove.hedenrud@socmed.gu.se.

Kort introduktion till medarbetare på apotek

Ert apotek handleder student på Apotekarprogrammet termin 5

Grattis – du som läser detta jobbar med stor sannolikhet på ett apotek som har bedömts uppfylla kvalitetskraven för att handleda apotekar- och receptariestudenter under deras verksamhetsförlagda utbildning (VFU). En framgångsfaktor för en lärorik och rolig VFU är att alla på apoteket är involverade i studentens utbildning.

Vad ska studenterna kunna när kursen är slut?

VFU på Apotekarprogrammet termin 5 har fokus på **egenvårdsrådgivning och kommunikation**. Efter cirka en månad på apoteket ska studenten kunna:

- uppvisa god kunskap inom egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår.
- ge råd om självmedicinering och livsstilsfaktorer påverkan på hälsan inom egenvårdsområdena värk, förkylning och hud/hår på ett för målgruppen anpassat språk.
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsrådgivning.

Vad ska studenterna göra, och inte göra, på apoteket?

Under VFU varvas praktiskt arbete med teoretisk inläsning. Den teoretiska delen sker till stor del självständigt, ofta via apotekets utbildningar och via universitetets seminarier. På apoteket deltar studenten i den dagliga driften, med särskilt fokus på egenvård. Samtidigt gäller några viktiga regler som alla i personalen behöver känna till:

- Studenter på termin 5 ska **inte ha inloggning till kassa**
- En student **får aldrig ersätta eller täcka upp** vid personalfrånvaro
- Arbetsuppgifter får aldrig vara beroende av att studenten utför dem
- Studenter på termin 5 ska stå med i **receptur minst 3 timmar/vecka**
- Studenten **ska inte lämnas själv i egenvården under längre tider**
- Hur självständigt studenten får arbeta avgörs av **handledare och apotekschef**.
- Studenten har schemalagd lästid men kan också behöva läsa på i direkt anslutning till nya situationer under apotekstiden.

Så kan du som kollega stötta studentens lärande:

- **Bjud in till kundmöten.** Låt studenten lyssna – och prata gärna igenom efteråt: vilka frågor ställdes, varför, och vad ledde fram till rekommendationen?
- **Låt studenten ta plats i kundmöten** – redan tidigt under VFU:n! Berätta för kunden att ni har en student och att den kommer få påbörja mötet, men att du finns för att stötta.
- **Rollspela!** Gör spontana rollspel med studenten – både kring vanligt förekommande områden, men också kring sånt som är mindre vanligt.
- **Ställ varför-frågor** för att hjälpa studenten att reflektera över sina handlingar och beslut. "Varför valde du den produkten?" "När hade du valt något annat?"

Slutligen....

Varje medarbetare, varje kundmöte och varje samtal är en del av studentens utbildning som bidrar till att bygga både kunskap och erfarenheter. Vi på Göteborgs universitet är otroligt tacksamma att ni väljer att vara en del av studenternas utbildning!

Lärtillfälle	nr	Datum	Diskuterat med handledare?
Vad hände?		Hur löstes problemet?	Vad lärde du dig och hur kommer det att påverka ditt sätt att agera framöver?

Lärtillfälle	nr	Datum	Diskuterat med handledare?
Vad hände?		Hur löstes problemet?	Vad lärde du dig och hur kommer det att påverka ditt sätt att agera framöver?

Lärtillfälle	nr	Datum	Diskuterat med handledare?
Vad hände?		Hur löstes problemet?	Vad lärde du dig och hur kommer det att påverka ditt sätt att agera framöver?

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Självreflektion över kunskapsbehov inom egenvårdsområdet - Student

Denna reflektion ska visa vilken insikt du har om dina egna behov av ytterligare kunskap inom egenvårdsområdet. Reflektionen ska lämnas till handledaren som lämnar sina synpunkter på din bedömning av vad som behöver utvecklas. Handledaren signerar och därefter laddas dokumentet upp på Canvas.

De övergripande målen med den verksamhetsförlagda utbildningen på apoteket är att du ska få god kunskap om värk, förkylning och hud/hår samt kunna ge individanpassade råd inom dessa områden.

DETALJERADE MÅL FÖR DEN VERKSAMHETSFÖRLAGDA UTBILDNINGEN

KUNSKAP INOM OMRÅDENA VÄRK, FÖRKYLNING OCH HUD/HÅR
God kunskap om sortimentet för värk, förkylning och aktuella delar av hud/hår
Ha god kunskap om vem som inte bör rekommenderas ett visst preparat inom värk, förkylning och aktuella delar av hud/hår
KOMMUNIKATIONSFÖRMÅGA
Genom dialog kunna ta reda på individens behov inom områdena värk, förkylning och aktuella delar av hud/hår
Visa förmåga att möta individer på ett respektfullt och förtroendeingivande sätt
Visa förmåga att anpassa sin kommunikation till varje enskild person på ett för individen anpassat språk
RÅDGIVNING
Kunna ge råd om livsstilsfaktorers påverkan på hälsan inom områdena värk, förkylning och aktuella delar av hud/hår
Utifrån kundens behov kunna ge information, råd och/eller rekommendationer inom områdena värk, förkylning och aktuella delar av hud/hår

Kommentarer student

Ovan specificeras olika delmål för kursen; inom vilka områden anser du att du gjort stora framsteg?

Inom vilka områden, utifrån delmålen, anser du att du behöver mest träning/ytterligare träning (prioritera)? Beskriv med egna ord vad du behöver utveckla, ange INTE endast ett ord som beskriver området.

Beskriv dina styrkor och svagheter som kommunikatör vid rådgivning om läkemedel. Skriv i löpande text och inte en punktlista.

Om du upplever att du inte gjort så stora framsteg, vad ser du som orsak till det?

Handledarens kommentarer till studentens självreflektion. Instämmer du med studentens självvärdering av vad som behöver utvecklas?

Handledarens underskrift och datum: _____

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Slutrapport för Tillämpad apoteksfarmaci med inriktning mot egenvårdsrådgivning – handledare

Student: _____

Studentens personnummer: _____

VFU-apotek: _____

Handledare: _____

Denna rapport ska mejlas till kursansvarig på universitetet när kursen är avslutad. Adressen finns på sista sidan. En kopia lämnas till studenten.

Ange om varje enskilt delmål är uppfyllt genom att sätta ett kryss i rutan för Ja eller Nej. Kommentera eventuellt studentens framsteg.

KUNSKAP INOM AKTUELLA EGENVÅRDSOMRÅDEN

Studenten har uppnått målet att:	JA	NEJ
Ha god kunskap om sortimenten för värk/smärta, förkylning och hud/hår		
Ha god kunskap om vem som inte bör rekommenderas ett visst preparat inom värk/smärta, förkylning och hud/hår		

Kommentar:

KOMMUNIKATIONSFÖRMÅGA

Studenten har uppnått målet att:	JA	NEJ
Genom dialog kunna ta reda på individens behov inom områdena värk/smärta, förkylning och hud/hår		
Visa förmåga att möta individer på ett respektfullt och förtroendeingivande sätt		
Visa förmåga att anpassa sin kommunikation till varje enskild person på ett för individen anpassat språk		

Kommentar:

RÅDGIVNING

Studenten har uppnått målet att:	JA	NEJ
Kunna ge råd om livsstilsfaktorers påverkan på hälsan inom områdena värk/smärta, förkylning och hud/hår		
Utifrån kundens behov kunna ge information, råd och/eller rekommendationer inom områdena värk/smärta, förkylning och hud/hår		

Kommentar:

ÖVRIGT

Godkänd på egenvårdstestet:

Ja ☐

Nej ☐

Jag har sett och kommenterat studentens självreflektion: Ja ☐

Nej ☐

Jag rekommenderar att studenten blir godkänd på kursen Tillämpad apoteksfarmaci med inriktning mot egenvårdsrådgivning: Ja ☐ Nej ☐

Omdöme (här kan du skriva om hur studenten fungerat i arbetet):

Datum:

Underskrift:(handledare)

Underskrift: (apotekschef)

Slutrapporten skrivs ut och signeras. Därefter kan **inskannad rapport mejlas som en sammanhängande fil** till:

tove.hedenrud@socmed.gu.se